

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Синестетические метафоры
в прозаических произведениях И. Бунина»**

Мишулкова Наталия Евгеньевна

Научный руководитель –
доцент
Махонь С. В.

РЕФЕРАТ

Объем дипломной работы: 51 стр. Количество диаграмм: 7. Количество таблиц: 2. Использовано источников: 31 Приложение занимает 8 стр. и включает в себя полный список текстов из сборника «Темные аллеи» и перечень метафорических единиц. В общей сложности 192 ед.

Ключевые слова: И.БУНИН, МЕТАФОРА, СИНЕСТЕЗИЯ, СИНЕСТЕТИЧЕСКАЯ МЕТАФОРА, МЕТАФОРЫ КАНАЛОВ ВОСПРИЯТИЯ, ТАКТИЛЬНЫЕ, ТЕРМАЛЬНЫЕ, КОНСИСТЕНЦИОНАЛЬНЫЕ, ВЕСОВЫЕ, ВКУСОВЫЕ, АУДИАЛЬНЫЕ, ВИЗУАЛЬНЫЕ, МЕНТАЛЬНЫЕ, ЭМОЦИОНАЛЬНЫЕ, ОЦЕНОЧНЫЕ, КАТЕГОРИАЛЬНЫЕ, МАТЕРИАЛЬНЫЕ, ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННЫЕ, АКЦИОНАЛЬНЫЕ МЕТАФОРЫ, РАННЕЕ ТВОРЧЕСТВО, ЗРЕЛОЕ ТВОРЧЕСТВО, ПОЗДНЕЕ ТВОРЧЕСТВО.

Объектом нашего исследования являются синестетические метафоры в рассказах И. Бунина разных периодов. Цели исследования: классифицировать синестетические метафоры, выявить доминирующие компоненты, дать количественную характеристику каждой группе метафор. В работе мы использовали следующие методы исследований: метод сплошной выборки, описательный, метод компонентного анализа, структурный, метод оппозиций, количественный метод.

В результате исследования мы определили, что наиболее характерным типом синестетических метафор И. Бунина являются метафоры каналов восприятия. Они разделяются на несколько подгрупп. Самой многочисленной подгруппой метафор каналов восприятия являются тактильные метафоры, которые, в свою очередь, также разделяются на три небольшие подгруппы. В начале творческого пути наиболее характерным подтипом тактильных метафор являются консистенциональные метафоры. Количество термальных метафор увеличивается от периода к периоду. В поздних рассказах писателя термальные метафоры преобладают над тактильными. Что касается наиболее частотной лексики, с помощью которой образуются метафоры, то это вкусовые обозначения «горький», «сладкий» и термальные обозначения «теплый», «холодный», «горячий».

Анализ синестетических метафор в произведениях И. Бунина производился впервые. Также мы создали авторскую классификацию синестетических метафор. В данной работе мы исследовали синестетические метафоры в рассказах писателя. В дальнейшем исследование может быть расширено за счет включения в корпус исследуемых текстов произведений других жанров. Классификация синестетических метафор, которую мы разработали, может быть использована в языкознании для дальнейших исследований в данной области. Результаты нашей работы могут быть использованы также литературоведами для характеристики тропики писателя. Это может помочь более углубленному пониманию творчества И. Бунина в целом.

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай працы: 51 стар. Колькасць дыяграм: 7. Колькасць табліц: 2. Выкарыстана крыніц: 32. Дадатак займае 8 стар. і ўключае ў сябе поўны спіс апавяданняў са зборніка «Цёмныя алеі» і пералік метафарычных адзінак. У агульнай складанасці 192 адз.

Ключавыя словы: І. БУНІН, МЕТАФАРА, СІНЭСТЭЗІЯ, СІНЭСТЭТЫЧНЫЯ МЕТАФАРЫ, МЕТАФАРЫ КАНАЛАЎ УСПРЫМАННЯ, ТАКТЫЛЬНЫЯ, ТЭРМАЛЬНЫЯ, КАНСІСТЭНЦЫЯНАЛЬНЫЯ, ВАГАВЫЯ, СМАКАВЫЯ, АЎДЫЯЛЬНЫЯ, ВІЗУАЛЬНЫЯ, МЕНТАЛЬНЫЯ, ЭМАЦЫЙНЫЯ, АЦЭНАЧНЫЯ, КАТЭГАРЫЯЛЬНЫЯ, МАТЭРЫЯЛЬНЫЯ, ПРАСТОРАВА-ЧАСАВЫЯ, АКЦЫЯНАЛЬНЫЯ МЕТАФРЫ, РАННЯЯ ТВОРЧАСЦЬ, СТАЛАЯ ТВОРЧАСЦЬ, ПОЗНЯЯ ТВОРЧАСЦЬ.

Аб'ектам нашага даследавання з'яўляюцца сінэстэтычныя метафары ў апавяданнях І. Буніна розных перыядаў. Мэты даследавання: класіфікаваць сінэстэтычныя метафары, выявіць дамінуючыя кампаненты, даць колькасную характарыстыку кожнай групе метафар. У працы мы выкарыстоўвалі наступныя метады даследаванняў: метады суцэльнай выбаркі, апісальны, метады кампанентнага аналізу, структурны, метады апазіцый, колькасны метады.

У выніку даследавання мы вызначылі, што найбольш характэрным тыпам сінэстэтычных метафар у творчасці Буніна з'яўляюцца метафары каналаў успрымання. Яны падзяляюцца на некалькі падгруп. Самай шматлікай падгрупай метафар каналаў успрымання з'яўляюцца тактыльныя метафары, якія, у сваю чаргу, таксама падзяляюцца на тры невялікія падгрупы. У пачатку творчага шляху найбольш характэрным падтыпам тактыльных метафар з'яўляюцца кансістэнцыянальныя метафары. Колькасць тэрмальных метафар павялічваецца ад перыяду да перыяду. У апошніх апавяданнях пісьменніка тэрмальныя метафары пераважаюць над тактыльнымі. Што тычыцца найбольш ужывальнай лексікі, з дапамогай якой утвараюцца метафары, то гэта смакавыя абазначэння «горкі», «салодкі» і тэрмальныя абазначэння «цёплы», «халодны», «гарачы».

Аналіз сінэстэтычных метафар у творах І. Буніна праводзіўся ўпершыню. Таксама мы стварылі аўтарскую класіфікацыю сінэстэтычных метафар. У дадзенай працы мы даследавалі сінэстэтычныя метафары ў апавяданнях пісьменніка. Даследаванне можа быць пашырана за кошт уключэння ў корпус тэкстаў твораў іншых жанраў. Класіфікацыя сінэстэтычных метафар, якую мы распрацавалі, можа быць выкарыстана ў мовазнаўстве для новых даследаванняў у гэтай галіне. Вынікі нашай працы могуць быць выкарыстаны таксама літаратуразнаўцамі для характарыстыкі тропікі пісьменніка. Гэта можа дапамагчы больш глыбока зразумець сутнасць творчасці І. Буніна.

ABSTRACT

Thesis: 51 pages, 7 diagrams, 2 tables, 31 sources. Attachments: 8 pages. They and encompass a full list of the texts from the collection of short stories "Dark Avenues" and a list of metaphor units (192 units in total).

Key words: I. BUNIN, METAPHOR, SYNAESTHESIA, SYNAESTHETIC METAPHOR, METAPHOR OF SENSORY CHANNELS, TACTILE, THERMAL, CONSISTENTIAL, WEIGHT, AUDIO, VISUAL, MANTAL, EMOTIONAL, APPRAISIVE EVALUATIVE, CATEGORIAL, MATERIAL, TIME AND SPACE, ACTIONAL METAPHOR, EARLY WORKS, MATURE WORKS, LATE WORKS.

Object of the research is synaesthetic metaphors in short stories of Ivan Bunin belonging to different working periods. Aim of the research is to classify synaesthetic metaphors, define dominant components and provide the quantitative estimation of each metaphor group. Research methods: continuous sampling method, descriptive, component analysis method, structural, method of oppositions, quantitative method.

The research showed that the metaphors of sensory channels are the most distinctive type of metaphors in I. Bunin's works. They are divided into several groups. The most numerous group of the metaphors of sensory channels are tactile metaphors which are also divided into three smaller groups. The most typical at the beginning of Bunin's writing career were consistentional metaphors as tactile metaphors' subgroup. But the number of thermal metaphors increases with time. In Bunin's late works thermal metaphors are prevailing. What concerns the frequency of the vocabulary forming the metaphors, the words of the highest frequency are the ones denoting taste perception ("bitter", "sweet") as well as thermal description ("warm", "cold", "hot").

This research is the first analysis of synaesthetic metaphors in the works of I. Bunin. The author of the research has created the original classification of synaesthetic metaphors. Further the research may be expanded by encompassing the texts of other genres.

The classification of synaesthetic metaphors may be used for further researches in linguistics. The results of this work may be used by literary scholars to characterize the writer's figurative language. This may help to deepen the knowledge of Bunin's works in general.